

“Ik vraag me af...”

De stichting “Ik vraag me af...” is in 2014 in het leven geroepen en heeft als doelstelling om voor alle in Eibergen geboren Joodse oorlogsslachtoffers een plaats op het gemeentelijk herdenkingsmonument te krijgen.

Wij zien het als taak om deze doelstelling te verwezenlijken d.m.v. het meewerken aan archiefonderzoek, lezingen, educatie, folderverspreiding en het publiceren van artikelen. Het bestuur bestaat sinds 2014 uit 3 personen en een adviseur. Deze adviseur heeft geen stemrecht en wil op de achtergrond blijven. Leden van het bestuur:

*Leonie Holweg, voorzitter

*Secretaris, vacant

*Bert Smeenk, penningmeester

(Tijdelijk) adres secretariaat:
Zwilbroekseweg 1 * 7151 BS Eibergen

**

Mail:

info@stichtingikvraagmeaf.nl

Facebook:

www.facebook.com/stichtingikvraagmeaf/

Website:

<https://www.stichtingikvraagmeaf.nl/>

Instagram:

[ikvraagmeaf](https://www.instagram.com/ikvraagmeaf)

Organisatie

Beleidsplan

De organisatie heeft in de aanloop naar 2014 het volgende beleidsplan ontwikkeld:

* De in Eibergen geboren Joodse slachtoffers die niet op het monument staan achterhalen d.m.v. archiefonderzoek en hen een plaats geven op het herdenkingsmonument in Eibergen. *Dit doel is in 2016 gerealiseerd met dank aan de gemeente.*

* Het geven van gastlessen over de oorlog in Eibergen aan de basisscholen (groep 7 en 8) en aan de onderbouw van de middelbare scholen

* Het geven van lezingen over de “vergeten” Joodse slachtoffers van Eibergen aan een breed publiek

* Het in stand houden van het Joodse gedachtegoed van Eibergen door middel van tentoonstellingen en het verzamelen van fotomateriaal

* Het uitnodigen van gastsprekers

* Het realiseren van een website

* Het werven van donateurs

* Het doen van onderzoek naar WO II in Eibergen, buurtschappen en omgeving in de ruimste zin van het woord en verslaglegging hiervan in publicaties

Financieel

Inkomsten worden verkregen uit donaties en subsidies. Het werven van donateurs is gestart na de presentatie van het boek “Ik vraag me af...” op 13 april 2014. Er wordt voor het geven van een gastles en het uitlenen van een leskist een kleine vergoeding gevraagd.

De donateurs vormen de basis die de stichting financieel draaiende houdt.

Verder komt de winst die Bert Smeenk maakt op de boeken over dit onderwerp ten goede aan de stichting.

Donateurs

Aan de donateurs wordt een financiële bijdrage gevraagd; er is geen minimum aan verbonden. De donateurs worden door middel van deze nieuwsbrief al dan niet digitaal op de hoogte gehouden van de activiteiten van de stichting.

Activiteiten

“Ik vraag me af...”

We benaderen scholen om daar gastlessen te verzorgen of om op verzoek een lesprogramma met leskist te leveren. Geprobeerd wordt om een boek of boekenreeks te maken over het Joodse leven in Eibergen aan de hand van foto's over de periode na 1900 tot heden.

Facebook & Instagram

De facebooksite van de Stichting “Ik vraag me af...” heeft op dit moment ca. 900 vrienden. We willen iedereen bedanken voor hun steun voor en interesse in onze stichting. Sinds 2021 hebben we ook een Instagram account. We zijn ons daar steeds meer in aan het ontwikkelen. Af en toe zien we nog een nieuwe volger.

Website

Onze website geeft af en toe wat problemen bij het lezen van de nieuwsberichten. Onze website designer is er mee bezig maar kan er nog niet helemaal achter komen. We werken eraan.

We proberen de website constant bij te werken. We gaan wat meer met “terugblikken” werken i.p.v. aankondigingen. Dit lijkt ons meer voor Facebook en Instagram.

Vacature secretaris

Op dit moment is de functie secretaris binnen ons bestuur nog steeds vacant. Ben jij of ken jij iemand die interesse heeft? Laat het ons weten door een mail te sturen naar info@stichtingikvraagmeaf.nl of neem contact op met voorzitter Leonie Holweg, 06-19152944.

31 maart herdenking Engelse soldaten

De jaarlijkse herdenking aan de gesneuvelde Engelse soldaten Whittle en Page vond dit jaar plaats op vrijdagavond. Tijdens een kleine bijeenkomst stonden we stil bij hun overlijden en legden we bloemen bij de graven.

Joods gedenkteken aan de Oude Gasthuispoort op het GGNet terrein in Warnsveld

Foto: Leonie Holweg

18 april Herdenkingsbijeenkomst GGNet Warnsveld

Dinsdag 18 april 2023 mochten wij aanwezig zijn bij de Herdenkingsbijeenkomst in de Vredeskapel naar aanleiding van het Joods Gedenkteken aan de Oude Gasthuispoort op het GGNet terrein in Warnsveld.

Oorlogsgeweld en ontbering hebben tijdens WOII tot veel slachtoffers geleid onder psychiatrische patiënten en mensen met een verstandelijke beperking.

Precies 80 jaar geleden in april 1943 werden vanuit de psychiatrische inrichtingen van het Oude en Nieuwe Gasthuis in Zutphen en van Het Groot Graffel in Warnsveld alle daar aanwezige Joodse patiënten opgepakt en via Westerbork naar Sobibor gedeporteerd om daar te worden vermoord. Een zorgvuldig samengestelde lijst bevat twintig vergeten namen. Op de eerste foto bij dit bericht is de Oude Gasthuispoort te zien; de vroegere toegangspoort tot het voormalige binnen gesticht van het Oude en Nieuwe Gasthuis in Zutphen. In 1978 werd de poort als laatste bouwwerk herplaatst op het - nu geheten - GGNet-terrein in Warnsveld. Door deze poort werden de patiënten uit Zutphen weggevoerd. Een projectgroep is gestart om de vergeten namen weer zichtbaar te maken door het aanbrengen van twintig koperen plaatjes op de

“Ik vraag me af...”

Oude Gasthuispoort, met op elk plaatje een naam. Hiermee geven zij deze mensen weer een plaats en een naam zodat zij niet worden vergeten.

De bijeenkomst bestond o.a. uit lezingen van Leo van Dijk over het naoorlogse Joodse leven aan de hand van de levensloop van oud-patiënte Frieda Zion (uit Eibergen) en van Opperrabbin B. Jacobs over het belang van de herdenking binnen de Joodse traditie. Jodi Ros sloot de lezingen af met uitleg hoe het Moreel Beraad binnen GGNet de morele erfenis van WOII levend houdt. Erg indrukwekkend te noemen.

Een gezamenlijke wandeling naar de Oude Gasthuispoort en de herdenkingsceremonie waren een mooie afsluiter van een boeiende leerzame middag. De organisatie mag een pluim ontvangen voor het zorgvuldig samengestelde programma van deze bijeenkomst.

4 mei kranslegging met bezoek van de familie Zion

Eindelijk was het dan zover. De nabestaanden van de familie Zion uit Israël kwamen over om bij de jaarlijkse herdenking aan te sluiten. Het plan lag er al vanaf de realisatie van de aanvulling op het monument waar wij als stichting eigenlijk voor zijn opgericht.

Nooit eerder waren zij aanwezig bij een herdenking in Nederland of hadden zij de behoefte om aan te sluiten. Ze zijn ons dankbaar dat de namen van de vermoorde familieleden nu wel op het Eibergse Monument te vinden zijn. Kinderen, klein kinderen en zelfs achterkleinkinderen waren aanwezig.

Betty Kazin Rosenbaum deed een woordje namens de familie. Marcelle Zion legde samen met Ido Dormits, zoon van Bep Dormits-Menco en met Bert Smeenk de krans namens de Joodse gemeenschap. Marieke Driever en Leonie Holweg legden de bloemen namens de Stichting.

Na officiële herdenking hebben we gezamenlijk de wandeling naar de Huve gemaakt om daar

Fietstocht met de school Op den Esch op 26 mei
Foto: Bert Smeenk

nog even bij te kletsen en kennis te maken met de familie. Zo vaak krijgen we deze kans niet.

11 mei Grensherinneringen filmvertoning in Lichtenvoorde

In samenwerking met de Bibliotheek Oost-Achterhoek, die grotendeels de PR en organisatie voor haar rekening nam, organiseerden wij een nieuwe vertoning van onze documentaire Grensherinneringen in de bibliotheek in Lichtenvoorde. In deze kleine, knusse ruimte met een beperkt aantal zitplaatsen mochten we rekenen op een mooie opkomst.

Wij willen medewerker Resy Oonk bedanken voor alle moeite die ze genomen heeft. Zij kwam ook met het voorstel de film te draaien in hun ruimte.

26 mei fietstocht school Op den Esch

Na een geslaagd bezoek aan school Op den Esch 2 weken eerder met een PowerPointpresentatie, was aansluitend een fietstocht door Eibergen gepland. Van het bezoek aan het monument, de Stolpersteine en de buitenkant van de Joodse begraafplaats (helaas konden we i.v.m. Wekenfeest er niet op) waren de kinderen erg onder de indruk. Dit is precies zoals we het scholenproject in gedachten hebben. Fijn dat het bekend begint te raken en dat er vraag naar is.

15 juni Grensherinneringen filmvertoning in 't Kult Vreden

De eerste vertoning in Duitsland was een succes. 't Kult in Vreden nam alle PR voor hun rekening. De film was opgenomen in het jaarlijkse programma voor leden en donateurs

“Ik vraag me af...”

van 't Kult. We wisten van tevoren niet wat we ervan konden verwachten.

Na afloop gingen we in gesprek met het publiek door middel van vragen die gesteld werden. De film werd verrassend emotioneel onthaald. Ze waren onder de indruk van het onderwerp en dat we hadden gekozen voor het verhaal van beide zijden van de grens. Duitsland en Nederland.

Ze vonden het interessant dat wij Nederlanders waren. Dat wist niet iedereen.

10 september Monumentendag

Het was erg warm en we dachten er komt vast geen mens: toch nog 3 bezoekers. We zijn met z'n allen naar de Joodse begraafplaats gegaan voor een uitleg. Daarna bood Wilco Kuiperij aan om in zijn oude leger Dodge met ons rond te rijden langs interessante specifieke punten gekoppeld aan het Eibergse oorlogsverleden. Onze bezoekers waren aangenaam verrast dat dit allemaal maar zo geregeld kon worden.

16 september Marke Mallem wandeling

Marke Mallem is verantwoordelijk voor het beheer van veertig hectare natuurgebieden langs de Berkel in Eibergen. Zaterdag 16 september hield de Marke een wandeling door dit gebied. De wandeling geeft ook een inzicht in de werkzaamheden van de stichting. Dit is een jaarlijks terugkerend evenement.

Namens de Stichting sloot Bert Smeenk aan voor uitleg bij de Joodse Begraafplaats; een onderdeel van de wandeling. De begraafplaats bezoeken ging helaas niet in verband met de Sabbat.

Het zou natuurlijk mooi zijn als de samenwerking blijvend zou kunnen zijn. Er waren deze dag 50 personen aanwezig. Een groot verschil met onze wandeling tijdens Monumentendag. Onze wandeling is ook beperkt tot 1 onderwerp natuurlijk.

De wandeling startte om 13.30 uur met een kop koffie in de Kruidenhof te Mallem.

Afsluiting van de middag was rond 16.00 uur in de Kastaniefabriek.

*16 september
Marke
Mallem
wandeling bij
de Joodse
begraafplaats*

*Foto: Bert
Smeenk*

12 oktober doe en ontmoet markt “Eibergen Beweegt”

We waren aanwezig op een bijeenkomst voor bestuurders van verenigingen, stichtingen en ondernemers uit Eibergen. Doel van deze dagen is ontmoeten!

Eibergen beweegt kan verenigingen, stichtingen, organisaties en ondernemers met elkaar in contact brengen als blijkt dat hun activiteiten elkaar overlappen of zouden kunnen versterken.

Een nieuwe website www.eibergenbeweegt.nl is de ruimte voor de openbare activiteiten. Hier zijn we bij aan gesloten.

Naar dit soort bijeenkomsten gaan is goed voor ons netwerk. Ontmoeten en contacten leggen.

29 oktober bijeenkomst Gronau

Op uitnodiging van Dr. Nikolaus Schneider woonden we Gronau een bijeenkomst bij met verschillende verenigingen en stichtingen die zich bezighouden met Wereld Oorlog II. Zeer interessant om te ervaren dat er over er grens in Duitsland verschillende instanties bestaan die dezelfde doelen naleven als wij: onderhoud van de begraafplaats, leggen van Stolpersteine, verhalen uit de Joodse gemeenschap vertellen.

We hebben een paar leuke ideeën opgedaan zoals een kleine “reizende” tentoonstelling die je makkelijk kan verplaatsen en rol-op banners

“Ik vraag me af...”

met de informatie over bijvoorbeeld de Stolpersteine die je dus op overal makkelijk kan plaatsen. Dit is ook informatie die niet wijzigt. Toekomstige plannen dus.

Diverse activiteiten 2023

11 oktober: Wandeling naar de Joodse begraafplaats op verzoek van Chariot fitness voor leden

20 oktober: Historische wandeling door het dorp op verzoek van Brigitte Morsink

28 oktober: Halloween evenement in Eibergen een stand samen met Keep Them Rolling

17 november: Wandeling naar de Joodse begraafplaats op verzoek van Ruth Hendricks

School Op den Esch

We hebben een mooie stap gemaakt in ons scholenprogramma dat eindelijk wat voet aan de grond begint te krijgen.

De school Op den Esch wil de Stolpersteine adopteren en ze jaarlijks rond april/ mei gaan schoonmaken. Tegelijkertijd gaan we dan ook uitleg geven.

De school wil graag een vervolg op ons programma in de klas. Het is dit voorjaar heel goed ontvangen in de klas van Moniek Hummelink (groep 8). Ze nemen dan ook onze leer- en werkboekjes af.

De vestigingsdirecteur wil een breder programma voor de Tweede Wereldoorlog in Eibergen, samen met alle lagere scholen hebben ze regelmatig overleg. Een gezamenlijke excursie Westerbork of Nationaal Onderduikmuseum heeft hij dan voor ogen.

Bert Smeenk wil namens onze stichting hierover mee brainstormen.

*11 oktober
Wandeling
Joodse
begraafplaats
Chariot fitness*

*Foto: Bert
Smeenk*

